

УТВЪРДИЛ:

Декан:

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Славянски филологии

Специалност: Балканистика

СЛЛ	1	0	0	1	0	6	1	7
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина

T	3	0	2
---	---	---	---

(код и наименование)

Теория на литературата

Преподавател: доц. д-р Дарин Тенев

Асистент: доц. д-р Мария Калинова

Учебна заетост					
Аудиторна			Извънаудиторна		
Форма	Хорариум	ЕСТК	Форма	Хорариум	ЕСТК
Лекции	45		Реферат		
Семинари	30		Доклад		
Упражнения			Научно есе		
			Курсов учебен проект		
			Учебна екскурзия		
			Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	75	
ОБЩА ЗАЕТОСТ					
Кредити аудиторна заетост					2,5
Кредити извънаудиторна заетост					2,5
ОБЩО ЕКСТ					5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Work Shops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Тематични дискусии в часовете	15%
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	

5.	Присъствие в час	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Изготвяне на презентация	10%
9.		
10.	Изпит	75%

Анотация на учебната дисциплина:

Уводният курс в литературната теория има тройна задача. Той трябва (1) да въведе терминологичен апарат, критически инструментариум от концепции и понятия, които да могат да бъдат използвани от студентите филолози при работа с литературни текстове и литературна проблематика; (2) да опише теориите, в рамките на които са възникнали и функционират съответните понятия, тъй като понятията не са нещо естествено, те предполагат различни схващания за литературата и нейните особености, поради което и запознаването с различните теории ще развие критическото мислене на студентите и ще им помогне да забелязват както възможностите, така и ограниченията на отделните теории; (3) да въведе студентите в своеобразието на литературно-теоретичните и литературно-критическите текстове, което да им помогне едновременно за по-лесното четене на такъв тип дискурс и за създаването на собствени критически разработки.

В този смисъл, курсът е не въведение в една теория, а в историята на теоретичното мислене за литературата, като акцентът пада върху теоретичните подходи от XX век с кратко представяне в края на лекциите на съвременното състояние на полето.

Предварителни изисквания:

Няма предварителни изисквания.

Очаквани резултати:

При успешно взимане на изпита, студентите ще могат да използват свободно базови литературоведски понятия и подходи (формалистичен, новокритически, структуралистки, херменевтически, психоаналитичен, деконструктивистки и феминистки) като инструменти за анализ и интерпретация на текстове. В собствената си работа с литературата ще имат съзнание за нейната многоизмерност и за това, че различните подходи открояват различни пластове на смисъл. Ще могат да проследяват как казаното е конститутивно зависимо от начина на неговото изразяване; ще могат да описват динамиката на взаимоотношенията между

произведенията и обграждащия ги свят; ще могат да анализират реторически стратегии и да реконструират наративни структури; ще могат да формулират критически въпроси за идеологическите предпоставки на отделните текстове.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Може ли да има наука за литературата. Литературна история, критика и теория. Мястото на теорията. Определения за „литература“. Литература и комуникация.	2
2	Антични схващания за поезията (1 част). Платон. Сократ като концептуална фигура. Поезията в „Йон“, „Държавата“ и „Федър“.	2
3	Антични схващания за поезията (2 част). Аристотел. Съгласия и несъгласия с Платон. Мимезисът като представяне. Логика на видовото различие в литературата. Формулата „възможното по вероятност и необходимост“.	2
4.	Литературата и другите изкуства. Аристотел, Леонардо, Лесинг. Разграничението при Лесинг на живопис и поезия. Различие между знаците в отделните изкуства.	2
5.	Схващания за знак. Пърс и Сосюр. Структурална семиотика (Якобсон, Йелмслев, Барт, Лотман).	2
6.	Наратология (Барт, Тодоров, Гремас, Женет).	4
7.	Реторика. Античната реторика с петте ѝ части. Схващания за реториката от двадесети век. Реторика и литература. Структурализъм и деконструкция.	4
8.	Стихознание. Видове стихосложение. Особенности на силабическото стихосложение в българската литература. Силаботоническо стихосложение. Стъпки. Теорията за българското стихознание на М. Янакиев. Ритморазличители. Видове клаузула. Видове рима. Бях и свободен стих.	2
8.	Категорията „Автор“ (1 част). Авторът в Античността. Средновековието: от анонимност към псевдоними. Спорът „древни-модерни“. Появата на понятието за гений. Доминанция на автора в литературознанието на 19 век.	2
9.	Категорията „Автор“ (2 част). Схващания за автора през двадесети век. Съвременни разбирания.	2
10.	Психоанализа и литература (Фройд, Юнг, Лакан)	2
11.	Теории на читателския ответ (1 част): Рифатер, Кълър, Фиш, Холанд.	2
12.	Теории на читателския ответ (2 част): Яус и Изер.	2
13.	Теории за жанра.	4
14.	Идеите на Бахтин. Дебатът за сказа. Разноречието.	2

	Полифоничността на романа. Понятието за хронотоп.	
15.	Интертекстуална критика. Кръстева, Барт, Рифатер, Женет, Никола Георгиев, Радосвет Коларов.	4
16.	Феминизъм. Отношението между литература и власт; политики на пола. Подривното четене след Кейт Милър. Женско писане. Феминистична и гинокритика. Времена на феминизма.	2
17.	Постколониални изследвания. Съвременен състояние на литературознанието.	2

Конспект за изпит КОНСПЕКТ

Конспектът се състои от две части, като първата стъпва върху лекциите, а втората върху упражненията. На всеки билет се падат два въпроса – един от първата и друг – от втората част на конспекта.

ПЪРВА ЧАСТ

1. Литературознанието: предмет, задачи, проблематика
2. Платон и неговото схващане за поезията.
3. Аристотел и неговото предефиниране на проблема за мимезиса
4. Лесинг и разграничението между живопис и поезия
5. Структуралната семиотика и знаците на изкуството
6. Наратология
7. Реторика
8. Стихознание
9. Категорията „Автор”
10. Психоанализа и литература
11. Теории на читателския ответ: М. Рифатер, Дж. Кълър, Ст. Фиш, Н. Холанд
12. Читателят в херменевтиката и феноменологията: Х. Р. Яус и В. Изер
13. Жанрова теория
14. Интертекстуална критика
15. Феминизъм, постколониализъм

ВТОРА ЧАСТ

(тази част стъпва върху семинарната работа с теоретични текстове и студентите имат право да използват четените текстове по време на самия изпит)

1. *Антични теории I*. Платон, "Държавата", 7 книга, "Сенките и пещерата"
2. *Антични теории II*. Аристотел, "За поетическото изкуство" (1-6 глава);
3. *Руски формализъм*. Виктор Шкловски, "Изкуството като похват"; Борис Айхенбаум "Как е направен "Шинел" на Гогол"
4. *Херменевтика и рецептивна естетика*. Гадамер "Логиката на въпроса и отговора"; Яус "Литературната история като провокация към литературознанието"
5. *Психоанализа*. Зигмунд Фройд, "Ужасяващото"
6. *Структурализъм и семиотика 1*. (Роман Якобсон „Лингвистика и поетика“)
7. *Структурализъм и семиотика 2*. (Юрий Лотман „Текст в текста“)

8. *Михаил Бахтин* („Епос и роман“)

9. *Стихознание*

10. *Наратология*. Ролан Барт, "Увод в структурния анализ на разказа", Цветан Тодоров, "Повествователни трансформации" (*Поетика на прозата*)

11. *Постструктурализъм*. Жак Дерида "Структурата, знакът и играта в дискурса на хуманитарните науки"

РАЗШИРЕН ВАРИАНТ НА ПЪРВА ЧАСТ ОТ КОНСПЕКТА

- 1. Литературознанието: предмет, задачи, проблематика.** История,, критика, теория. Проблем при дефинирането на предмета („Какво е литературата?“, „Кога е литературата“). Литературата като сбор от „семейни прилики“. Фикционален и дикционален модус на литературата (по Ж.Женет: конститутивен и условен режим; тематичен и рематичен критерий). Литературата и елементите на комуникацията. Шестте елемента на Якобсон и съответстващите им функции. Усложнения при прилагането им върху литературната материя.
- 2. Платон и неговото схващане за поезията.** Мит за пещерата и схващане за идеалната държава. Дидактически аргумент срещу поезията (кн.2,3). Онтологически аргумент срещу поезията (кн.10). Мимезис и диегезис. Епосът като среден род.
- 3. Аристотел и неговото предефиниране на проблема за мимезиса.** Обобщено разбиране за мимезис. Естествени причини за възникването на поезията. Представяне срещу подражание. Преосмисляне на отношението мимезис-диегезис. Разпределение на жанровете и изключване на лириката. Фабула (митос). Вероятното и необходимото. Поезия срещу история; възможното.
- 4. Лесинг и разграничението между живопис и поезия.** Критерии за разграничение на изкуствата пир аристотел и Лесинг. Средства и знаци. Отношение към времето и пространството. Възможни грешки, произтичащи от неразбиране на природата на изкуството. Алегоризация в живописа и описание в поезията.
- 5. Структуралната семиотика и знаците на изкуството.** Ч. С. Пърс (индекс, икона, символ). Триъгълник на Фреге. Сосюр и произволността на знака. Бинарни опозиции; разграничението между маркиран и немаркиран член. Йелмслев: план на изразяване, план на съдържание; денотация и конотация. Якобсон: парадигматична и синтагматична ос. Н. Гудман и понятието за опримеряване (екземплификация).
- 6. Наратология.** Руски формализъм: фабула/ сюжет; сказ (Ейхенбаум); „Морфология на приказката“ и функциите на Вл. Проп. Структуралистка наратология. Р. Барт и функциите на разказа: дистрибутивни и интегративни функции (ядро и катализа, индекс и информант). Наратологията на Ж. Женет: време, наклонение (модус), залог (глас).
- 7. Реторика.** Старата реторика: възникване; място в тривиума; части. Специфика на *Inventio*. Извън-технически и технически елементи. Логически и емоционален път за убеждаване. Екзамплум и ентимема. *Elocutio*. Традиционно разграничаване между фигури и тропи; между фигури на мисълта и фигури на речта. Редуциране на фигурите до метафора и метонимия при Якобсон, основания. Съвременната реторика (група μ, Х.Плат): метаболизми и изотопични фигури. Реторика и деконструкция: Пол де Ман „Семиология и реторика“.
- 8. Стихознание.** Видове стихосложение. Особенности на силабическото стихосложение в българската литература. Силаботоническо стихосложение. Стъпки. Ритмобразители. Видове клаузула. Видове рима. Бях и свободен стих.

9. **Категорията „Автор“.** Древни разбирания за автор, двойката герой-поет. Спорът на древните и модерните от края на XVII век. Принципи на подражанието и принцип на въображението. Разбиране за гений (Кантово схващане). От романтизъм към позитивизъм. Психобиографична критика. Новата критика и „заблудата на намерението“. „Смъртта на автора“ на Р. Барт. Генеалогическото виждане на М. Фуко: авторът като функция. Автор и дискурс (Маркс, Ницше, Фройд). Радосвет Коларов и автотекстуалната критика.
10. **Психоанализа и литература.** Възникване на психоанализата: Шарко, Фройд, Бройер. Конверсионната хистерия. Топика, икономика, динамика. Двете топики на Фройд. Понятието за несъзнавано. Литературата като предудоволствие и като сублимация. К. Г. Юнг и колективното несъзнавано. Понятието за архетип, видове архетипи (Персона и Сянката, Анима и Анимус и др.) Психологическо и визионерно творчество. Архетипалната критика на Н. Фрай.
11. **Теории на читателския ответ.** Новата критика и афективната заблуда. *М. Рифатер* (разлика между лингвистични и поетически структури; понятието „свръхчитател“); *Дж. Кълър* (литературната компетентност; конвенциите за значимост и за тематично единство; идеалния читател); *Стенли Фиш* (афективна стилистика; интерпретативна общност). *Нормън Холанд* и психоаналитичната теория за читателя. Идентичностна тема. Индивид и творба през корелацията тема-вариации. Механизмът DEFT (защити, фантазми, трансформации).
12. **Читателят в херменевтиката и феноменологията: Х. Р. Яус и В. Изер.** Херменевтика и феноменология на четенето. Роман Ингарден и пластове на литературната творба; неопределеностите на схематичното ниво. Констанцка школа: Х. Р. Яус и В. Изер. Логика на въпроса и отговора. Хоризонт на очакването. История и литературен опит. Изер и актът на четене: репертоар и стратегия (преден план и фон; тема и хоризонт); имплицирания читател и скитащата гледна точка; празноти, отрицания, негативности. Интертекстуалността и читателят.
13. **Жанрова теория.** Проблемът за лириката. Боало и неговото „Поетическо изкуство“. Спорът между абат Батьо и Йохан Адолф Шлегел. Жанровете между обективното и субективното. Критиката на Бенедето Кроче. Кръг на Юлиус Петерсен. Решение на Е. Щайгер. Епически, драматически и лирически видове. Жанрове, типове, модуси при Ж. Женет. Критерии за жанрово определяне на Х. Р. Яус.
14. **Интертекстуална критика.** М. Бахтин и неговото схващане за разноречие. Полифоничност в романа. Ю. Кръстева и въвеждането на понятието „интертекстуалност“. Развитие на понятието при М. Рифатер и Ж. Женет. Разбирането на Никола Георгиев за междутекстови мостове. Автотекстуалността у Радосвет Коларов.
15. **Феминизъм, джендър изследвания, постколониализъм.** Вирджиния Улф и жената като писател. Вторият пол на Симон дьо Бовоар. Кейт Милет и половите политики. Илейн Шоултър: разграничение между феминистка критика и гинокритика; фазите на женската литературна продукция: женствено, феминистично, женско. Ю. Кръстева и времената на жените. Джендър срещу пол. Социалната конструираност на рода. Перформативни актове и джендър конструиране при Дж. Бътлър. Е. Саид и понятието за ориентализъм. М. Тодорова и понятието за балканизъм. Постколониалната проблематика при Хоми Баба и Гаятри Чакраворти Спивак. Субверсивното четене.

Библиография

Основна библиография:

- Аристотел, *За поетическото изкуство*, прев. Ал. Ничев, София: Софи-Р, 1993
- Барт, Ролан, „Старата реторика”, В: *Разделението на езиците*, съст. и прев. Ст. Атанасов, София: Наука и изкуство, 1995, с.129-192.
- Барт, Ролан, „Смъртта на автора”, <http://www.litclub.com/library/kritika/bart/dead.html>
- Барт, Ролан, „Увод в структурния анализ на разказа”, В: *Въображението на знака*, София: Народна култура, 1991, с.358-398.
- Барт, Ролан, „Елементи на семиологията”, достъпен на <http://semkata.net/?cat=14>
- Бахтин, Михаил, *Проблеми на поетиката на Достоевски*, прев. К. Попов, София: Наука и изкуство, 1976, глава 5 („Типове прозаическо слово“).
- Бахтин, Михаил, „Епос и роман”, В: *Въпроси на литературата и естетиката*, София: Народна култура, 1983.
- Блум, Харолд, „Из Притеснението от въздействието”, В: Бакрачева, Албена (съст.), *Американска литературна теория и критика*, прев. А. Бакрачева, София: НБУ, 2020, с. 129-146.
- Бовоар, Симон дьо, „Въведение“, *Вторият пол*, прев. Е. Грекова, София: Колибри, 2020, с. 9-27.
- Георгиев, Никола, *Анализ на лирическата творба*, София: Просвета, 1994.
- Георгиев, Никола, *Литературоведският Вавилон. Междутекстови анализи. Диалози и мълчания*, Избрано, т. 3, София: Изток-Запад, 2019.
- Гочев, Николай, *Трагедията*, София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2023.
- де Ман, Пол, „Семиология и реторика”, В: *Алегории на четенето*, прев. Д. Камбуров, София: КХ, 2001, с.15-34.
- Дерида, Жак, „Структурата, знакът и играта в дискурса на хуманитарните науки”, В: *Писмеността и различието*, прев. Т. Батулева, София: Наука и изкуство, 1998, с.408-429.
- Ейхенбаум, Б., „Как е направен „Шинел“ на Гогол“, В: *Руски формализъм (ОПОЯЗ)*, съст. Д. Чавдарова, Св. Казакова и др., Шумен: УИ „Константин Преславски“, 1996.
- Женет, Жерар, „Структурализъм и литературна критика”, В: *Фигури*, прев. М. Янакиева, София: Фигура, 2001, с.68-87.
- Женет, Жерар, „Фикция и дикция”, В: *Фикция и дикция*, прев. Д. Тенев (ръкопис на превода за целите на курса)
- Изер, Волфганг, „Рецептивната теория”, прев. Д. Камбуров, В: сб. *Четенето в епохата на медии, компютри и Интернет*. София: Фигура, 2003, с.27-45.
- Кант, Имануел, *Критика на способността за съждение*, прев. Цеко Торбов, София: БАН, 1993, §§46-52, с.198-220.
- Коларов, Радосвет, „Авторът *post mortem*”, В: *Повторение и сътворение. Поетика на автотекстуалността*, София: Просвета, 2009, с. 10-32.
- Коларов, Радосвет, „Творба и творчество”, В: *Повторение и сътворение. Поетика на автотекстуалността*, София: Просвета, 2009, с. 33-44

- Кръстева, Юлия, „Времето на жените”, В: сб. *Времето на жените*, София: УИ „Св. Кл. Охридски”, 1997, с.16-40.
- Лакан, Жак, „Стадият на огледалото“, прев. А. Даскалова, *Écrits*, съст. Д. Тенев, София: Колибри, 2023, с. 65-73.
- Лакан, Жак, „Семинарът за *Откраднатото* писмо“, прев. К. Кавалджиев, *Écrits*, съст. Д. Тенев, София: Колибри, 2023, с. 10-64.
- Лесинг, Г.Е., *Лаокоон или за границите на живописата и поезията*, прев. И. Атанасов, София: Наука и изкуство, 1978.
- Лотман, Юрий, „Текст в текста“. Култура и информация. Ред. Лиляна Терзийска, 189–206. София: Наука и изкуство, 1992.
- Мой, Торил, „Феминистко, женско, женствено”, прев. К. Мерджанска, В: сб. *Времето на жените*, София: Унив. издателство „Св. Кл. Охридски”, 1997, с.82-99.
- Панов, Александър, *Изкуството на разказването*, София: Диоген, 2023, с. 14-72.
- Панчева, Евгения, „Теория на читателската реакция“, В: Е. Панчева, А. Личева, М. Янакиева, *Теория на литературата от Платон до постмодернизма*, София: Колибри, 2005, 378-394.
- Панчева, Евгения, Амелия Личева, Миряна Янакиева, *Теория на литературата. Новият век*. София: Колибри, 2021.
- Платон, *Държавата*, В: *Диалози*, т.3, София, 1988 (кн.2, 3, 10 и началото на кн.7 – мита за пещерата)
- Проп, Владимир, *Морфология на приказката*, София: Захари Стоянов, 2001.
- Сапиро, Жизел, *Социология на литературата*, прев. Т. Минева, София: СОНМ, 2023.
- Сосюр, Фердинанд дьо, *Курс по обща лингвистика*, прев. Ж. Бояджиев, П. Асенова, София: наука и изкуство, 1992.
- Тодоров, Цветан, „Граматика на разказа”, „Повествователните трансформации“ В: *Поетика на прозата*, прев. Албена Стамболова, София: ЛИК, 2004, с.52-64
- Тодоров, Цветан, „Повествованието като процес на изразяване”, прев. Г. Дачева, В: сп. *Литературата*, кн.2, 1994, с.33-43.
- Уимзът, Уилям, Монро Биърдсли, „Интенцията: критическа заблуда“, В: Бакрачева, Албена (съст.), *Американска литературна теория и критика*, прев. А. Бакрачева, София: НБУ, 2020, с. 65-80.
- Улф, Вирджиния, *Собствена стая*, прев. Иглика Василева, Пловдив: Хемус, 1999.:
- Фиш, Стенли, „Има ли текст в този клас”, прев. С. Христова, В: сп. *Литературна мисъл*, 3/1994, с.77-88.
- Фройд, Зигмунд, „Връзката на поета с фантазирането” В: З. Фройд, *Фантазии и сънища*/ В. Йенсен, *Градива*, прев. Н. Михайлова, София: Екслибрис, с.108-120.
- Фройд, Зигмунд, „Трудове по метапсихология” и „Аз и То”, В: *Отвѣд принципа на удоволствието*, прев. М. Дилова, София: Наука и изкуство, 1992, с.39-97, 159-197.
- Фройд, З. "Ужасяващото", В: "Естетика, изкуство, литература", София, 1991, с. 501-528
- Фуко, Мишел, „Що е автор”, *Генеалогия на модерността*, София: Изток-Запад, 2016, с. 7-44.

- Шкловски, Виктор, „Изкуството като похват”, прев. Д. Чавдарова, В: *ОПОЯЗ*, Шумен,: Унив.издателство „Константин Преславски”, 1996, с.14-28.
- Юнг, Карл Густав, „Психология и поезия”, прев. Л. Андреева, В: *Психоанализа и литература*, съст. М. Кирова, София: Унив. издателство „Св. Кл. Охридски”, 1995, с.92-114.
- Янакиев, Мирослав, *Българско стихознание*, София: НБУ, 2023.
- Яус, Ханс-Роберт, „Литературната история като провокация към литературознанието”, прев. М. Разбойникова-Фратева, В: *Исторически опит и литературна херменевтика*, съст. А.Ангелов, София: Унив. издателство „Св.Кл. Охридски”, с.27-87.
- Яус, Х.-Р. "Теория на жанровете и литературата на средновековието", София, 1998, *Исторически опит и литературна херменевтика*, съст. А.Ангелов, София: Унив. издателство „Св.Кл. Охридски”, с. 165-209.

Допълнителна библиография:

- Аристотел, *Реторика*, прев. Ал. Ничев, София: Софи-Р, 1993
- Арnaudов, Михаил, *Психология на литературното творчество*, София: Захари Стоянов, 2008.
- Ауербах, Ерих, „Белегът на Одисей”, прев. Б.Атанасов, В: *Традиция. Литература. Действителност.*, съст. Богдан Богданов, София: Наука и изкуство, 1984, с.19-42.
- Бакрачева, Албена (съст.), *Американска литературна теория и критика*, прев. А. Бакрачева, София: НБУ, 2020.
- Барт, Ролан, „Съвременният мит”, В: *Въображението на знака*, София: Народна култура, 1991, с. 43-93.
- Барт, Р. "Предговор към "Критически есета" В: "Въображението на знака", София, 1991, с. 329-340
- Башлар, Гастон, *Поетика на пространството*, София: Народна култура, 1988.
- Бланшо, Морис, *Литературното пространство*, прев. В. Антонова, София:ЛИК, 2000.
- Бланшо, Морис, „Езикът на фикцията”, прев. Е. Йорданова, В: *Литературен вестник*, 3-9.10.2007, бр.31.
- Боало, *Поетическото изкуство*, прев. П. Симов, София: Наука и изкуство, 1983.
- Бътлър, Джудит, *Безпокойствата около родовия пол*, София: Критика и хуманизъм, 2003.
- Гадамер, Ханс-Георг, „Логиката на въпроса и отговора”, В: *Истина и метод*, прев. Д. Денков, София: Наука и изкуство, 1997, с.510-523.
- Гадамер, Ханс-Георг, „Текст и интерпретация”, В: сп.*Литературата*, кн.1, 1994, с.23-50.
- Георгиев, Никола, *Мнения и съмнения*, София: Литературен вестник, 1999.
- Георгиев, Никола, *Тревожно литературознание*, София: Просвета, 2006.
- Дельоз, Жил и Феликс Гатари, „Ризома”, В: *Хиляда плоскости*, прев. А. Колева, София: Критика и хуманизъм, 2009, с. 7-39.

- Дерида, Жак, „Подпис. Събитие. Контекст”, В: сп. *Литературна мисъл*, 5/ 1993, с.123-150.
- Златанов, Благовест, *Интенция и смисъл на стиховия текст*, София: Критика, 2002.
- Игълтън, Тери, *Теория на литературата*, прев. Р.Руменова, София: Унив.издателство „Св.Кл.Охридски”, 2001.
- Изер, Волфганг, „Рецептивната теория”, прев. Д. Камбуров, В: сб. *Четенето в епохата на медиите, компютри и Интернет*. София: Фигура, 2003, с.27-45.
- Калинова, Мария, *Екзотопия. За външния контекст на дискурса*. София: Факултет по славянски филологии, 2020.
- Камбуров, Димитър, „Хаджи Димитър, между сърце и рации”, София: Просвета, 2004, с.88-137.
- Камбуров, Димитър, „Канон-ефектът”, В: *Българският канон?*, София: Изд.къща „Ал. Панов”, 1998, с.195-232.
- Квинтилиан, *Обучението на оратора*, прев. Макарий Порталски, София: СОФИ-Р, 1999
- Кьосев, Александър, „Четенето във всекидневния свят: смяна на кадъра”, В: сб. *Общуване с текста*, съст. А.Ангелов и Ал. Кьосев, София: Унив. издателство „Св. Кл. Охридски”, 1992, с.69-100.
- Кьосев, Александър, „Списъци на отсъстващото” и „Анти-Камбуров”, В: *Българският канон?*, София: Изд.къща „Ал. Панов”, 1998, с.5-49, 233-271.
- Лакан, Жак, *Écrits*, съст. Д. Тенев, прев. А. Даскалова, К. Кавалджиев, Т. Павлова Кюлар, Д. Тенев, София: Колибри, 2023.
- Леви-Строс, Клод, „Структурата на митовите”, *Структурална антропология*, том 1, прев. Н. Капралова, София: Захарий Стоянов, 2015, с. 250-281
- Мочник, Растко, „Лаокоон или за границите на филмовото изкуство и поезията”, В: *Засрещания: истории, преходи, вярвания*, прев. Д. Камбуров, Г. Савов, София: Панорама, 2001, с. 221-241.
- Николчина, Миглена, „Феминизмът в любовен ракурс”, В: сб. *Времето на жените*, София: Унив. издателство „Св. Кл. Охридски”, 1997, с.5-15.
- Общуване с текста*, съст. А.Ангелов и Ал. Кьосев, София: Унив. издателство „Св. Кл. Охридски”, 1992
- ОПОЯЗ*, Шумен,: Унив.издателство „Константин Преславски”, 1996
- Панова, Искра, *Майстори на разказа*, София: Народна просвета, 1988 (особ. с.5-54)
- Панчева, Евгения, Амелия Личева и Миряна Янакиева, *Теория на литературата от Платон до постмодернизма*, София: Колибри, 2005.
- Платон, „Йон”, В: *Диалози*, т.1, София, 1979.
- Рикьор, Пол, „Едно подемане на *Поетиката* на Аристотел”, прев. А. Желев, В: *Прочити*, София: УИ „Св. Климент Охридски”, 1996, с. 67-80.
- Саид, Едуард, *Ориентализмът*, прев. Л.Дуков, София: Кралица „Маб”, 1999, „Въведение” (с. 6-39), „География на въображението” (с.62-90), „Латентен и проявен ориентализъм” (с.248-279).
- Сартр, Жан-Пол, „Какво е литературата”, В: *Ситуации I. Литературна теория и критика*, прев. Т. Батулева, Плевен: ЕА, 1996, с. 33-253.
- Сиксу, Елен, „Смехът на медуза”, прев. Кр. Кавалджиев, В: сб. *Времето на жените*, София: Унив. издателство „Св. Кл. Охридски”, 1997, с.166-188.
- Стефанов, Валери, *Литературната институция*, София: Анубис, 1995

- Тенев, Дарин, *Фикция и образ. Модели*, Пловдив: Жанет 45, 2012.
- Тенев, Дарин, «Гледната точка и наративните модалности», *Пирон*, 15/ 2018,
достъпно на <https://piron.culturecenter-su.org/darin-tenev-point-of-view/>
- Тенев, Дарин, «Указване на невъзможното, или защо няма метод в деконструкцията на Дерида», *Пирон*, 22/ 2022, достъпно на: <https://piron.culturecenter-su.org/darin-tenev-indicating-the-impossible/>
- Тодоров, Цветан, *Поетика на прозата*, прев. Албена Стамболова, София: ЛИК, 2004
- Тодоров, Цветан, „Литературните жанрове”, В: *Въведение във фантастичната литература*, прев. К. Кавалджиев, София: СемаРШ, 2009, с.7-23.
- Тодоров, Цветан, *Семиотика, реторика, стилистика*, София: Сема-РШ, 2000
- Успенски, Борис, „Поетика на композицията”, *Семиотика на изкуството*, т. 1, Прев.Е. Трендафилова, София: Клитика и хуманизъм, 1992, с.13-162.
- Фрай, Нортръп, *Анатомия на критиката*, София: Наука и изкуство, 1986.
- Фуко, Мишел, „За другите пространства”, *Литературен вестник*, бр.13 от 02.04.2003. Достъпен на <http://slovo.bg/litvestnik/index.php?ar=1055>
- Хайдегер, Мартин, *Битие и време*, прев.Димитър Зашев, София: „Марин Дринов”, 2005.
- Хайдегер, Мартин, *Кант и проблемът за метафизиката*, прев.Любомир Милчев, София: Анубис, 1997.
- Хирш, Ерик Доналд, „Парадоксите на перспективизма”, В: сп. *Литературата*, кн.1, 1994, с.74-88.
- Хирш, Ерик Доналд, „Грите измерения на херменевтиката”, В: сп. *Литературата*, кн.1, 1994, с.89-95.
- Христов, Тодор, „Фикционалността”, В: *Литературността*, София: Алтера, 2009, с.170-233.
- Хусерл, Едмунд, „Парижки доклади”, В: *Увод във феноменологията*, прев. Пл. Градинаров, София: Евразия, 1996, с. 105-142.
- Adorno, Theodor W., *Negative Dialectik*, Frankfurt am Mein: Suhrkamp Verlag, 1966.
- Auerbach, Erich, *Mimesis*, Berne, 1946.
- Bentham, Jeremy, *The Theory of Fictions*, Paterson, New Jersey, Littlefield, Adams&Co, 1959
- Booth, Wayne C., *The Rhetoric of Fiction*, Chicago: University of Chicago Press, 1961., ch.1,2&3.
- Brooks, Cleanth, *The Well-Wrought Urn*, New York and London: A Harvest HBJ Book, 1975.
- Bühler, Karl, *Sprachtheorie. Die Darstellungsfunktion der Sprache*, Frankfurt: Ullstein, 1965
- Culler, Jonathan, “Literary Competence”, In: *Reader-Response Criticism*, ed. J. Tompkins, Baltimore: The John Hopkins University Press, 1980, pp. 101-117.
- Curtius, Ernst Robert, *European Literature and the Latin Middle Ages*, trans. W. Trask, Princeton: Princeton University Press, 1973.
- Fish, Stanley, *Is There A Text In This Class?*, Cambridge: Harvard University Press, 1980
- Genette, Gérard, « Discours du récit », In : *Figures III*, Paris : Seuil, 1972, pp. 67-273.
- Genette, Gérard, *Introduction à l'architexte*, Paris : Seuil, 1979.

- Genette, Gérard, *Palimpsestes. La littérature au second degré*, Paris : Seuil, 1982.
- Greimas, A.J., *Du sens*, Paris : Seuil, 1970.
- Groupe µ, *Rhétorique générale*, Paris: Seuil, 1970.
- Groupe µ, *Rhétorique de la poésie*, Paris: Seuil, 1990.
- Hamburger, Käte, *Die Logik der Dichtung*, Stuttgart: Klett-Cotta, 1968.
- Hirsch, E.D., *Validity in Interpretation*, New Haven: Yale University Press, 1967.
- Holland, Norman, *The Dynamics of Literary Response*, New York: Norton&Co, 1975.
- Holland, Norman, “Unity Identity Text Self”, In: *Reader-Response Criticism*, ed. J. Tompkins, Baltimore: The John Hopkins University Press, 1980, pp. 118-133.
- Humboldt, Wilhelm von, “Über Goethes Hermann und Dorothea”, *Werke in fünf Bänden*, Bd.II, *Schriften zur Altertumskunde und Ästhetik die Vasken*, Stuttgart, J.G.Gotta'sche Buchhandlung, 1961, pp.125-356.
- Ingarden, Roman, *Das Literarische Kunstwerk*, Tübingen: Max Niemeyer, 1965.
- Iser, Wolfgang, *The Act of Reading*, Baltimore: The John Hopkins University Press, 1978.
- Iser, Wolfgang, *The Fictive and the Imaginary*, Baltimore: The John Hopkins University Press, 1993.
- Jakobson, Roman, “Closing Statements: Linguistics and Poetics”, In: *The Stylistic Reader: From Jakobson to the Present*, ed.J.-J. Weber, Hodder Arnold Publication, 1995
- Moi, Toril, *Sexual/ Textual Politics*, London and New York : Methuen, 1985.
- Popov, Alexander, *Zone Theory. Science Fiction and Utopia in the Space of Possible Worlds*, Lausanne: Peter Lang, 2023.
- Riffaterre, Michael, *La production du texte*, Paris : Seuil, 1979.
- Riffaterre, Michael, “Describing Poetic Structures”, In: *Reader-Response Criticism*, ed. J. Tompkins, Baltimore: The John Hopkins University Press, 1980, pp. 26-40.
- Spitzer, Leo, *Linguistics and Literary History*, New York: Russel& Russel, 1962.
- Spivak, G. Ch., *A Critique of Postcolonial Reason*, Cambridge, Mas.: Harvard University Press, 1999.
- Staiger, Emil, *Basic Concepts of Poetics*, trans. J. Hudson & L. Frank, Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press, 1991.
- Vaihinger, Hans, *The Philosophy of 'As if'. A System of the Theoretical, Practical and Religious Fictions of Mankind*, прев. С.К.Огден, London, Routledge & Kegan Paul, 1952 (1922)
- Wellek, Réne & Austin Warren, *Theory of Literature*, Penguin Books, 1968 (1949)
- Wimsatt, W.K., & Monroe Beardsley, “The Intentional Fallacy”, In: *The Verbal Icon*, Lexington: Univ. of Kentucky Press, 1967, pp. 3-18.
- Wimsatt, W.K., & Monroe Beardsley, “The Affective Fallacy”, In: *The Verbal Icon*, Lexington: Univ. of Kentucky Press, 1967, pp. 20-39.

Дата: 05 април 2024 г.

Съставил: доц. Дарин Тенев

Приета с протокол №7 на ФС на ФСФ от 09.07.2024 г.